



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. gegužės 17 d.
(OR. en)

9775/24

LIMITE

ENER 222
ENV 504
CLIMA 198

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Europos žaliasis kursas. Dabartinė padėtis ir tolesni veiksmai = Pasikeitimas nuomonėmis

Rengiantis 2024 m. gegužės 30 d. Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos posėdžiui, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės parengtas diskusijoms skirtas dokumentas dėl Europos žaliojo kurso dabartinės padėties ir tolesnių veiksmų.

**Pirmininkaujančios valstybės narės parengtas diskusijoms skirtas dokumentas
Europos žaliasis kursas.**

Dabartinė padėtis ir tolesni veiksmai

Mažiau nei prieš penkerius metus pradėjus įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, ES Komisija ir abi teisėkūros institucijos parengė galimybių atveriančią politiką ir reglamentavimo sistemą, kad būtų pasiekti 2030 m. klimato ir energetikos srities tikslai, o Europa galėtų toliau siekti, kad ne vėliau kaip 2050 m. būtų užtikrintas poveikio klimatui neutralumas ir tvari ekonomika. Netrukus po to, kai Pirmininkė U. von der Leyen pradėjo savo kadenciją, ji paskelbė Europos žaliąjį kursą¹ kaip visa apimančią ekonomikos augimo strategiją, kuria siekiama transformuoti ES į teisingą ir klestinčią visuomenę, pasižyminčią modernia, efektyviai išteklius naudojančia ir konkurencinga ekonomika. Šioje strategijoje Komisija įsipareigojo spręsti klausimus, susijusius su iššūkiais energetikos, klimato ir aplinkos srityse, o ne vėliau kaip 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą pagal Paryžiaus susitarimą.

Šiame kontekste iki 2024 m. abi teisėkūros institucijos susitarė dėl daugelio su energetika susijusių teisėkūros iniciatyvų, kurių dauguma jau įsigaliojo ir kuriomis siekiama artimiausiais metais transformuoti Europos energetikos sektorių. Be to, valstybių narių nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai (NEKSVP) atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant, kad būtų įgyvendinti sutarti ES masto uždaviniai ir Žaliojo kurso tikslai. NEKSVP, kuriais nustatoma pirmoji visos Europos į ateitį orientuota strateginio planavimo sistema, padeda užtikrinti politikos stabilumą ir nuspėjamumą, suteikiant investuotojams būtiną tikrumą, kad būtų skatinamos investicijos į perėjimą prie švarios energijos.

¹ COM(2019) 640 final.

Prasidėjus perėjimo prie švarios energijos įgyvendinimo etapui, dabar daugiausia dėmesio turi būti skiriama tam, kad remiantis sutarta sistema visose ES valstybėse narėse būtų sparčiai ir vienodai pasiekta rezultatų. Nors per pirmuosius penkerius Europos žaliojo kurso įgyvendinimo metus padaryta didelė pažanga, reikės papildomų pastangų, kad ir toliau būtų siekiama padidintų ES 2030 m. tikslų energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityse, įskaitant greitą ir visapusišką atnaujintos teisės aktų sistemos įgyvendinimą valstybėse narėse, galutinių NEKSVP, atitinkančių sutartą užmojų lygį, parengimą ir palankesnių sąlygų sudarymo sistemos, kurioje būtų atsižvelgiama į pirmiau minėtus tikslus ir sudaromos sąlygos juos pasiekti, sukūrimą, *inter alia*, diegiant tinklo infrastruktūrą.

Be to, esama galimybių toliau stiprinti dabartinę Europos žaliojo kurso sistemą, siekiant geriau remti ES konkurencingumą pasaulyje. Atsižvelgiant į tai, reikėtų priminti, kad balandžio 17–18 d. Europos Vadovų Taryba paskelbė naują Europos konkurencingumo susitarimą, kuriuo siekiama sukurti tvirtą, novatorišką bei atsparią ekonomiką ir skatinti konkurencingą Sąjungos perėjimą prie poveikio klimatui neutralumo. Tuo pačiu metu vadovai paragino užtikrinant gausios, įperkamos ir švarios energijos tiekimą, sukurti tikrą energetikos sąjungą, kuri atitiktų dvejopą tikslą – užtikrinti Europos energetinį suverenumą ir poveikio klimatui neutralumą.

Reikalinga tolesnė elektrifikacija, kad visi sektoriai galėtų įgyvendinti Žaliojo kurso tikslus, didinti konkurencingumą ir užtikrinti teisingą pertvarką visiems. Todėl ir toliau bus labai svarbu plėtoti elektros tinklus ir sukurti tikrą gerai veikiančią Europos energetikos sąjungą. Neseniai peržiūrėjus elektros energijos rinkos sistemą padaryta didelė pažanga elektros energijos vidaus rinkos veikimo srityje. Tačiau pereinant prie visiškai dekarbonizuotos elektros energijos sistemos kils papildomų iššūkių.

Atsižvelgdama į tai ir į didelę pažangą, padarytą įgyvendinant Europos žaliojo kurso strategiją, pirmininkaujanti Belgija norėtų paprašyti delegacijų pateikti nuomones dėl šių dviejų aspektų:

1. Kaip galėtume paspartinti 2030 m. tikslų energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityse įgyvendinimą? Ar manote, kad reikia papildomos ES politikos, gairių, rekomendacijų ar specialių finansavimo mechanizmų, kurie padėtų jums pasiekti šiuos tikslus?
2. Atsižvelgiant į mūsų diskusijų dėl elektros tinklo infrastruktūros rezultatus, kokių papildomų žingsnių (teisėkūros iniciatyvų ir (arba) veiksmų) reikia imtis, kad būtų sukurta tikra energetikos sąjunga?
